

Spis treści

Wstęp.....	9
1. Bezrobocie - relacje osób bezrobotnych i podstawowe pojęcia	13
1.1. Pojęcie bezrobocia.....	15
1.2. Stopa bezrobocia.....	19
1.3. Rodzaje bezrobocia.....	22
1.4. Przyczyny bezrobocia w Polsce i krajach rozwiniętych.....	27
1.5. Czynniki, od których zależy ubóstwo związane z bezrobociem.....	32
1.5.1. Czas pozostawania bez pracy.....	32
1.5.2. Wiek.....	34
1.5.3. Płeć.....	36
1.5.4. Wykształcenie.....	40
1.5.5. Postawa wobec pracy.....	46
1.5.6. Rodzina.....	48
1.6. Bezrobocie i ubóstwo.....	51
1.6.1. Definicje biedy (ubóstwa).....	51
1.6.2. Ubóstwo na płaszczyźnie materialnej (ekonomiczne).....	52
1.6.3. Ubóstwo na płaszczyźnie społeczno-politycznej.....	53
1.6.4. Ubóstwo indywidualne (podmiotowe, wewnętrzne).....	55
1.6.5. Wskaźniki ubóstwa.....	56
2. Bezrobocie i ubóstwo w świetle teorii socjologicznych i teorii pokrewnych..	60
2.1. Bezrobocie i ubóstwo z punktu widzenia teorii etiologicznych.....	60
2.1.1. Wykluczenie społeczne bezrobotnych w ujęciu funkcjonalizmu.	61
2.1.1.1. Teoria Talcotta Parsonsa. Bezrobocie i ubóstwo jako	
zaburzona wymiana - zaburzenie własności.	
Algorytm działania <i>low class</i>	61
2.1.1.2. Zachowania adaptacyjne bezrobotnych i ubogich	
- innowacyjność w trudnych warunkach, w ujęciu	
Roberta Kinga Mertona.....	63
2.1.2. Bezrobocie i ubóstwo - przepisy roli w ujęciu kierunku	
kulturowego.....	67
2.1.2.1. Bezrobotni i ubodzy jako przegrani w drodze	
naturalnej selekcji - Chicagowska Szkoła	
Ekologii Społecznej.....	67
2.1.2.2. Ubóstwo kulturowe bezrobotnych - Thorsten Sellin.....	69
2.1.3. Bezrobocie i ubóstwo w teoriach podkultur.....	69
2.1.3.1. Odrzucenie wartości jako metoda redukcji napięć	
związanych z rozbieżnością między sytuacją a ramami	
odniesienia bezrobotnego - teoria podkultur	
Alberta Cohena.....	71

2.1.3.2.	Bezrobocie i ubóstwo kulturowe. Wartości warstw niższych - koncepcja kultury Waltera B. Millera.....	73
2.1.3.3.	Naznaczenie społeczne bezrobotnych - teoria zróżnicowanych możliwości Richarda A. Clowarda i Lloyd'a E. Ohlina.....	74
2.1.3.4.	Bezrobocie i techniki neutralizacji jako obrona własnej tożsamości - teoria neutralizacji Grahama M. Sykesa i Davida Matza.....	75
2.1.4.	Bezrobocie i ubóstwo w ujęciu kierunku kontroli społecznej.....	76
2.1.4.1.	Bezrobocie jako brak sprawiedliwości społecznej - teoria Emila Durkheima.....	77
2.2.	Bezrobocie i ubóstwo z perspektywy teorii reakcji społecznej.....	79
2.2.1.	Stereotyp bezrobotnego w ujęciu symbolicznego interakcjonizmu.....	80
2.2.1.1.	Bezrobotni jako grupa podporządkowana - teoria Herberta Blumera.....	81
2.2.1.2.	Bezrobocie jako działanie intencjonalne i ubóstwo indywidualne - teoria George'a Herberta Meada.....	83
2.2.2.	Ubóstwo społeczno-polityczne: penalizacja bezrobotnych przez instytucje - koncepcja Johna I. Kitsuse'a i Aarona V. Cicourela.....	84
2.2.3.	Wykluczenie bezrobotnych przez instytucje w koncepcji Kai Eriksona.....	84
2.2.4.	Etykietyzacja i dehumanizacja bezrobotnych w ujęciu Howarda Beckera.....	85
2.2.5.	Bezrobocie i ubóstwo jako rezultat wyzysku ekonomicznego według Floriana Znanieckiego.....	86
2.3.	Inne teorie życia społecznego i bezrobocie.....	87
2.3.1.	Teoria konfliktu.....	88
2.3.1.1.	Bezrobocie jako niedostosowanie do wymogów efektywności i pragmatyzmu w myśl teorii Maxa Webera.....	88
2.3.1.2.	Bezrobotny jako obcy (mentalne oddalenie) w myśl teorii George'a Simmela.....	89
2.3.2.	Teoria wymiany a bezrobocie i ubóstwo.....	90
2.3.2.1.	Teoria wymiany George'a Homansa: bezrobotny jako strona o mniejszych możliwościach odwzajemniania.....	91
2.3.2.2.	Uległość bezrobotnych jako nagroda dla władzy - teoria wymiany Petera Blaua.....	92
2.4.	Ubóstwo i bezrobocie według teorii alienacji.....	93
2.4.1.	Socjologiczne koncepcje alienacji i bezrobocia.....	94
2.4.1.1.	Bezrobocie jako oderwanie od kultury i społeczeństwa w myśl koncepcji anomii Gwynna Nettlera.....	94
2.4.1.2.	Bezrobocie jako odrzucenie i bezcelowość w ujęciu Elmera L. Strueninga i Arthura H. Richardsona.....	95
2.4.1.3.	Bezrobocie jako konsekwencja małej mocy	

regulacyjnej norm społecznych - koncepcja anomii Leo Srole'a.....	95
2.4.1.4. Poczucie anomii, bezsensu, bezsilności, osamotnienia, samowyobcowania bezrobotnych - teoria alienacji Melvina Seemana.....	96
2.4.2. Bezrobocie i alienacja w ujęciu koncepcji socjologiczno-psychologicznych.....	99
2.4.2.1. Poglądy Ericha Fromma na istotę alienacji.....	99
2.4.2.2. Koncepcja zewnątrzsterowności Davida Riesmana.....	101
2.4.2.3. Bezrobocie i ubóstwo według teorii Carla Gustawa Junga.....	102
3. Bezrobocie i ubóstwo w badaniach.....	107
3.1. Bezrobocie i ubóstwo w świetle badań z okresu międzywojennego....	111
3.2. Bezrobocie i ubóstwo -wybrane badania po 1980 roku.....	113
3.3. Bezrobocie i ubóstwo w świetle badań prowadzonych po transformacji ustrojowej.....	114
3.3.1. Bezrobocie i iloraz inteligencji w świetle badań.....	114
3.3.2. Neurotyzm, ekstrawersja, sumienność i otwartość na nowe doświadczenia i bezrobocie.....	116
3.4. Indywidualne ubóstwo jako rezultat bezrobocia na podstawie badań własnych.....	121
3.4.1. Ubóstwo czy bogactwo indywidualne - predyspozycje zawodowe bezrobotnych.....	136
3.4.2. Ubóstwo czy bogactwo mentalne bezrobotnych.....	139
3.4.3. Ubóstwo społeczne (alienacja) bezrobotnych.....	145
3.5. Ubóstwo indywidualne w zależności od czasu trwania bezrobocia- badania własne.....	150
3.5.1. Poczucie anomii -ładu społecznego.....	152
3.5.2. Poczucie bezsensu - sensu życia.....	153
3.5.3. Poczucie bezradności - zaradności.....	154
3.5.4. Poczucie autonomii - samowyobcowania.....	156
3.5.5. Poczucie osamotnienia - zakorzenienia.....	157
3.5.6. Uogólnione poczucie alienacji - integracji.....	158
3.5.7. Czas pozostawania bez pracy a poczucie kontroli.....	160
3.5.8. Bezrobocie a poziom lęku społecznego i mentalnego.....	162
3.6. Ubóstwo społeczne - stereotyp bezrobotnego w świetle analiz	164
3.7. Ubóstwo społeczne i moralne -wykluczenie społeczne bezrobotnych..	166
4. Minimalizacja bezrobocia i wykluczenia społecznego.....	173
4.1. Oddziaływania ukierunkowane na modyfikację struktur społecznych..	178
4.2. Stymulacja nowych wzorów zachowania i zmiany mentalności bezrobotnych.....	187
4.3. Wsparcie społeczne bezrobotnych: instrumentalne, informacyjne, wartościujące, emocjonalne.....	189
4.4. Przynależność do grup społecznych i zaangażowanie na rzecz tych grup.....	191
Podsumowanie i wnioski.....	194
Bibliografia.....	215
Spis tabel.....	230
Spis rysunków.....	231